

Սուպերգլոբալ փոփոխականներ

Superglobals

Սուպերգլոբալ փոփոխականներ են անվանում PHP-ում նախորոշված փոփոխականները, որոնք ունեն տեսանելիության գլոբալ մակարդակ՝ առանց global դիրեկտիվի կիրառման և լռելայն ստեղծվում են սերվերի կոդմիջ:

Սուպերգլոբալ փոփոխականներն են.

- `$GLOBALS`
- `$_SERVER`
- `$_GET`
- `$_POST`
- `$_FILES`
- `$_COOKIE`
- `$_SESSION`
- `$_REQUEST`
- `$_ENV`

Փաստորեն դրանք նախապես հայտարարված փոփոխականներ են, որոնք տեսանելի են PHP կոդի ցանկացած հատվածում, այսինքն ֆունկցիաների և մեթոդների մեջ դրանց հասանելիություն ստանալու համար պետք չէ գրել global \$variable, այլ պետք է ուղղակի կանչել սուպերգլոբալ փոփոխականը (օրինակ՝ `$_GET`):

Սուպերգլոբալ փոփոխականները իրենցից ներկայացնում են ասոցիատիվ զանգվածներ:

Բոլոր սուպերգլոբալ փոփոխականները, `$GLOBALS`-ից և `$_REQUEST`-ից բացի, նախկինում ունեին երկար անուններով անալոգներ: Դրանք PHP 5.3-ում համարվեցին հնացած, իսկ PHP 5.4-ում՝ հեռացվեցին:

\$GLOBALS

Բոլոր գլոբալ (այդ թվում՝ օգտագործողների կողմից ստեղծված) փոփոխականների զանգվածը:

\$_SERVER

\$ _SERVER փոփոխականը զանգված է, որը պարունակում է տեղեկություններ, ինչպիսիք են վերնագրերը, ուղիները և սկրիպտների տեղակայման վայրերը: Սրանում տվյալները ստեղծում է վեբ-սերվերը և կախված դրանից որոշ տվյալներ կարող են բացակայել:

Դիտարկենք \$ _SERVER զանգվածում առկա տվյալներից մի քանիսը.

PHP_SELF — ցույց է տալիս այն ֆայլի անունը, որը տվյալ պահին գործարկված է:

SERVER_ADDR — ցույց է տալիս այն սերվերի IP հասցեն, որի վրա գործարկված է տվյալ ֆայլը,

REQUEST_METHOD — ցույց է տալիս, թե ինչ մեթոդով է կատարվել հարցումը (օրինակ POST, GET):

Օրինակ.

```
<?php  
  
    echo $_SERVER['SERVER_NAME'];  
  
?>
```

Այս օրինակի արդյունքը կլինի այսպիսի մի բան.

www.example.com

\$_ENV

(Environment variables)

Այն միջավայրի փոփոխականները, որտեղ կատարվում է սկրիպտը: Դրանց հավաքածուն հատուկ է յուրաքանչյուր հարթակի համար:

\$_ENV սուպերգլոբալը զանգված է, որի մեջ առկա են արտաքին միջավայրից կոդին փոխանցված փոփոխականները:

Այդ արժեքները ներմուծվում են PHP-ի անունների գլոբալ տիրույթ արտաքին միջավայրի համակարգային փոփոխականներից, որտեղ գործարկված է PHP-ի վերլուծիչը (parser): Զանգվածի պարունակության ամբողջական և կոնկրետ ցուցակ գոյություն չունի: Այն պարզելու համար ուսումնասիրեք Ձեր հրամանային տիրույթի մասին փաստաթղթերը:

\$_GET

\$_GET-ը փոփոխականների ասոցիատիվ զանգված է, փոխանցված սցենարին URL պարամետրերի միջոցով (հարցման տողի միջոցով):

Նկատի ունեցեք, որ զանգվածը լցվում է ոչ միայն GET հարցումների համար, այլև հարցման տողի բոլոր հարցումների համար:

```
<?php
```

```
echo 'Բարև, ' . htmlspecialchars($_GET["name"]) . '!';
```

```
?>
```

Ենթադրվում է, որ օգտագործողը բրաուզերի հարցման տողում ներածել է՝
<http://example.com/?name=Արամ>

Արդյունքում կարտածվի՝ **Բարև, Արամ!**

\$_POST

HTTP POST մեթոդով սկրիպտին փոխանցված տվյալների ասոցիատիվ զանգված: Տարրերի ինդեքսները համապատասխանում են HTML Ֆորմայի դաշտերի name ատրիբուտին:

```
<?php  
  
    echo 'Բարև ' . htmlspecialchars($_POST["name"]) . '!';  
  
?>
```

Ենթադրվում է, որ օգտագործողը POST մեթոդով սկրիպտին փոխանցել է.

name= Արամ

Արդյունքում կարտածվի՝ **Բարև, Արամ!**

\$_FILES

POST մեթոդով ուղարկված ֆայլերի մասին տվյալների ասոցիացվող զանգվածը: Զանգվածի յուրաքանչյուր տարր կրում է ֆորմայի դաշտի name ատրիբուտի արժեքին համապատասխան ինդեքս և, իր հերթին, իրենից ներկայացնում է տվյալ ֆայլի տվյալներ պարունակող զանգված: Այդ զանգվածի տարրերն են՝

- ['name'] - օգտագործողի համակարգչում տեղակայված ֆայլի անունը:
- ['type'] - օգտագործողի բրաուզերի կողմից նշված ֆայլի MIME տեսակը: PHP-ն չի ստուգում այն, և, հետևաբար, ոչ մի երաշխիք չկա, որ նշված տեսակը այն է, ինչ պետք է կայքին, կամ ընդհանրապես գոյություն ունի:
- ['size'] - ֆայլի չափսը (բայթերով)
- ['tmp_name'] - Ժամանակավոր պանակում գտնվող ֆայլի լրիվ հասցեն: Ֆայլը վերբեռնելիս, PHP-ն այն տեղադրում է հատուկ ժամանակավոր

պանակ: Այն այնտեղից հարկավոր է տեղափոխել մեր ուզած պանակը՝ օգտագործելով `move_uploaded_file` ֆունկցիան, որից հետո PHP-ն ֆայլը հեռացնում է ժամանակավոր պանակից:

- `['error']` - սխալի կոդը: Եթե ֆայլը հաջող վերբեռնված է, ապա սխալի կոդը հավասար կլինի 0-ի (`UPLOAD_ERR_OK`):

`$_COOKIE`

Օգտագործողի բրաուզերի կողմից ուղարկված քուքիների ասոցիացվող զանգվածը:

`$_REQUEST`

Պարունակում է `$_GET`, `$_POST` և `$_COOKIE` զանգվածների տարրերը միասին վերցրած, իսկ սկսած PHP 4.1 տարբերակից՝ նաև `$_FILES` զանգվածի տարրերը:

`$_SESSION`

Պարունակում է սեսիայի տվյալներ

Այս փոփոխականները կիրառությունները կդիտարկենք հաջորդ թեմայում՝ Ձևերը PHP – ում: